

Partering: Elevene må også lære seg partering av lam. Her sammen med kokkelærer Johan Holten.

FOTO: GUNHILD DAHLE.

Fårikålens festdag

I dag er det fårikålens festdag. Det blir dampende gryter med kål og lam i hele landet. På Valle videregående skole på Lena er det duket for en skikkelig fårikålfest.

LENA. Det er førsteårselevne ved skolen som har fått i oppdrag å forberede, lage og servere fårikål til mer enn 200 elever, lærere og gjester.

Rektor Morten Kleven ved Valle videregående skole sier at elevene har arbeidet med foredling av råvarer fra landbruket i løpet av tre uker i september. De har også bidratt med innhøsting av poteter og kål, utvelgelse av lam, samt slakting og partering.

– Avslutningen av deres valgmodul er altså å tilberede og servere fårikål på selveste fårikålens festdag klokken 1400 i dag, sier Kleven. Markeringen av denne spesielle dagen skjer både på Valle videregående skole og på Raufoss videregående skole der elever fra begge sko-

lene skal tilberede og servere fårikål.

Lokale råvarer

Alle råvarene er lokale. Valle videregående skole har egen besetning av sau. Åtte lam som i sommer gikk på Totenåsen er slaktet og blir brukt til samarbeidsprosjektet. Valles lam blir slaktet på Norturas anlegg på Rudshøgda.

VEL BEKOMME

«Avslutningen av elevenes valgmodul er å tilberede og servere fårikål.»

MORTEN KLEVEN
REKTOR

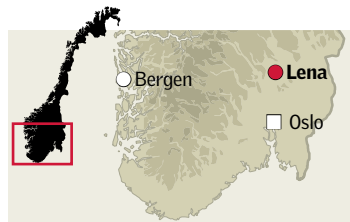
Deretter arbeider elevgruppen fra både Raufoss og Valle sammen på Raufoss med å partere og dele opp lammene.

EGNE POTETER

Elevene fra Valle tar opp alle potetene som går med på fårikåldagen fra Valles egen potetåker. Potetsortene er Asterix. Hodekålen blir høstet av elevene hos kålbonde Per Anders Lund på garden Hval på Lena. Det er lærer Gunhild Dahle som har organisert prosjektet på Valle, mens Johan Holden har gjort tilsvarende på Raufoss videregående skole.

Viktig samarbeidsprosjekt

Bakgrunnen for samarbeidsprosjektet er en partnerskapsavtale mellom skolene om å samarbeide

på ulike måter om temaet mat. Naturbrukelevne på Valle har som mål å lære om prosessene fra jord til bord, mens elevene på Raufoss har hovedfokus på tilberedning og servering av maten. Elevene på de to skolene mange felles mål i prosjektet. Morten Kleven sier at det også i fjor ble arrangert en festmiddag på fårikålens dag.

WERNER WILH. DALLAWARA
werner.dallawara@nationen.no

EIDSVOLL VERK

Hva betyr vern gjennom bruk?

* «Vern gjennom bruk» er for lengst innarbeidet som begrep, men hva gjemmer seg egentlig bak ordene, spør Sjur Harby. Han er fagansvarlig for, fagansvarlig for Breidablikk-seminaret på Eidsvoll Verk 27. september som handler om temaet.

– Hva gjør vi med den kulturarven som ikke lenger egner seg for bruk og hva med all bygningsmassen som uansett vil måtte fjernes? Omfatter «vern gjennom bruk» også gjenbruk av materialer og bygningsdeler? Hvem tar i så fall ansvaret for det, spør Harby.

Han peker på at det det norske landbruket råder over en enorm bygningsmasse og det er et nasjonalt ansvar å forvalte den. – Gjengroing og bygningsforfall er to sider av samme sak. Det handler like mye om å tenke tradisjonelt

Må avklares: Dagens Breidablikk-seminar skal se på hva som gjemmer seg bak begrepet vern gjennom bruk.

FOTO: PRIVAT

som å tenke nytt, sier Harby.

Han legger til at i seminaret handler det ikke bare om å trekke fram dem som har funnet en ny anvendelse for bygningene sine, men like mye å vise eksempler der husene brukes til det de opprinnelig ble bygget for. Å se muligheter må ikke alltid handle om

å tenke nytt, men også å vite hva tidligere generasjoner har brukt dem til.

– Derfor har vi denne gangen invitert forelesere som har gått sine egne veier. Noen som har skapt nye virksomheter som ikke krever store ombygninger og tilpasninger, sier Harby.

MILJØVERN

Miljøstiftelsen Zero feirer 10 års jubileum

* Miljøstiftelsen Zero fyller i år 10 år og inviterte noen gjester til en markering på Kunstnerens Hus i Oslo.

Foruten en jubileumstale ved Zeros leder Einar Håndlykken ble det et faglig foredrag om «Status klimaendringene», ved Knut Alfsen, forskningsdirektør, Cicero Senter for klimaforskning. Korte hilsningstaler ved blant andre Trine Schei Grande, leder i Venstre og Henriette Westhrin, statssekretær i Miljøverndepartementet. Under Zerokonferansen den 19.–20. november deltar blant annet tidligere generalsekretær i FN Kofi Annan, statsminister Jens Stoltenberg, administrerende direktør Finansnæringens Fellesorganisasjon Idar Kreutzer, professor og energiexpert Tomas Käberger.

SITATET

MEDISIN

«Halvparten av moderne medikamenter kunne man kaste ut av vinduet, hvis man ikke hadde hatt omsorg for fuglene.»

MARTIN HENRY FISCHER

VITSEN

SKRÅTOBAKK

* Gamle Ola var i byen for å handle, da han slapp opp for skråtobakk. Men han visste råd, gikk inn i en velassortert delikatesseforretning og forlangte en stor rull skråtobakk.

– Det fører vi dessverre ikke, sa damen bak disken.

Ola ble svært fornærmet, utbrøt irritert: – Og dette kaller dere delikatesseforretning!

DET SKJER I DAG

SVALBARD. Statssekretær Torgeir Larsen deltar i et møte i Polarutvalget på Svalbard.

GARDERMOEN. Nordisk ekspertseminar. Er de nordiske landene verdensmestre i medvirkning for barn og unge? Får vi mer demokrati av stemmerett for 16- og 17-åringer? Hvordan kan en kommune implementere Barnekonvensjonen i praksis?

MOLDE. Norges Bank holder sitt nettverksmøte for region Nordvest. Foredragsholdere er sentralbanksjef Øystein Olsen og nestleder for Norges Bank Investment Management (NBIM) Trond Grande.

DET HENDTE

Torsdag 27 september 1962

Flere yster den nye Jarlsbergosten

* Jarlsbergosten har gått sin seiersgang over hele landet, og stadig flere meierier begynner å yste den. Produksjonen i fjor var 1800 tonn ost, i år er planen å yste 2500-3000 tonn Jarlsbergost. Det skal trolig ikke gå lenge for markedet her i landet er dekket med Jarlsbergost.

Mandag 28. september 1987

Styret i Statoil inn på teppet

* Olje- og energiminister Arne Øien vil innkalle styret i Statoil til et drøftingsmøte om budsjettoverskridelsene på 3,8 milliarder kroner ved oljeraffineriet på Mongstad i Nordhordland. Så langt har Statoilsjef Arve Johnsen vært taus om budsjettoverskridelsene, men nå må han altså forklare seg for Øien.